

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím:

**A magyar geokémia szerepe
a nemzetközi kutatásokban**

Szádeczky-Kardoss Elemér kétszeres Kossuth-díjas professzor
nyilatkozata külföldi útjainak tapasztalatairól

*Magyar Nemzet,
1961. jún. 25.*

Osztályozás

Tárgy

Hely

Idő

zemély

550.4

1961

A magyar tudományos eredmények iránt növekvő érdeklődés mutatkozik világszerte. Erről számolhat be Szádeczky-Kardoss Elemér kétszeres Kossuth-díjas geokémikus professzorunk is, aki az elmúlt félévben — részben meghívott vendégként, részben küldetésben — hat országban járt, hogy tanulmányozza szaktudománya viszonyait és ismertesse a magyar eredményeket. Göttingában és Freiburgban az ottani egyetemek meghívására előadásokat tartott; rendkívül érdekes geológiai tanulmányutakon vett részt a Harz-hegységben és a Kaiserstuhlon, ahol módja nyílt az általa kidolgozott transzaporizációs elmélet gyakorlati alkalmazására.

A professzor elméletének lényege, hogy a Föld vízgőztartalma az évmilliárdok során állandóan csökken, ennek következtében a Föld tömege is kisebbedik. Mindez megmutatkozik abban, hogy a földkéreg felépítésében legnagyobb szerepet játszó magmás kőzetek sajátossága és képződési módja lassanként megváltozik. Az új elvek segítségével a geológiai tanulmányutak során számos, eddig nehezen érthető kőzet- és érc-képződési jelenségre kaptak a részvevő szakemberek magyarázatot. Ez az egyes érc-lelőhelyek további felkutatásához nyújt értékes támpontokat.

Két előadás a világgongresszuson

A négy évenként megrendezésre kerülő geológiai világgongresszusok sorában a 21-et az idén tartották Koppenhágában; a hattagú magyar küldöttség vezetője és a kongresszus egyik alelnöke Szádeczky-Kardoss Elemér professzor volt. Előre kinyomtatott a kongresszus egész anyagát, 21 vaskos kötetben, különböző világnyelveken. Az anyag előzetes ismerete a tudományos viták színvonalát igen magasra növelte. A magyar professzor itt is két előadást tartott; egyikben a kőzetrendszeres kérdéseivel foglalkozott, a másikban, amelyet Pantó Gábor geológussal és Székyné Fuz Vilma docenssel közösen dolgozott ki, a kőzetek pontos megjelölésének kérdéseit ismertette.

Az új elmélet produktivitását bizonyítja, hogy a nagymúltú és világhírű oslói kőzetképződési kutatásokhoz Norvégiában tett látogatása alkalmával új szempontokkal járult hozzá a magyar tudós.

A norvég utat követően Szádeczky-Kardoss Elemér Romániába és Bulgáriába utazott az ottani tudományos akadémiákkal kötendő szerződéses ügyekben. E látogatások alkalmával is értékes geológiai helyszíni vizsgálatokat végeztek a vendéglátó szakemberekkel együttesen.

Húszezer geológus Kínában

Legnagyobb élménye mégis a legutóbbi egy hónapos kínai útja volt, ahova a Kínai Tudományos Akadémia meghívására látogatott el.

— A Kínában töltött idő alatt — számolt be erről a látogatásáról — a kínai geológiai-geokémiai külszíni kutatás és tudományos vizsgálat, valamint az oktatás módsze-

rét és kérdéseit volt alkalmam megismerni. Kínában ez idő szerint csaknem húszezer geológus dolgozik, külön geológiai minisztériumuk is van, de a feldolgozandó területek nagyságához és felkutatottságuk állapotához képest ez még mindig nem bizonyul elégségesnek. A nagyobb kínai egyetemek földtani karán kívül Pekingben külön, hét földtani fakultással rendelkező, gyakorlati geológiai egyetem működik 6500 hallgatóval, 750 oktatóval. Kína ásványi nyersanyag-lelőhelyekben elképzelhetetlenül gazdag; minden évben újabb és újabb hatalmas nyersanyag-kincseket tárnak fel az országban.

Gyümölcsöző kapcsolatok

Szádeczky-Kardoss Elemér nyolc előadást tartott Pekingben és más városokban, járt Kína északkeleti és délkeleti iparvidékein, tanulmányozta a világhírű kőszén- és olajpala bányászatot. A nálunk kidolgozott szénközettani módszerek alapján tanácsokat adott a kínai szakembereknek. A különböző lelőhelyekről számos érdekes kőzetmintát is hozott magával. Ezek közül egyes kőzetmintákat a Magyar Tudományos Akadémia geokémiai kutató laboratóriumában dolgoznak fel és a vizsgálatok eredményét megküldik majd Kínába.

— Tanulmányútam, úgy vélem, mindkét fél számára gyümölcsöző volt. Számos új, egyetemi oktatásunkban alkalmazható megfigyeléssel gazdagodtam, elméletem továbbfejlesztéséhez fontos új adatokat gyűjtöttem ebben a hatalmas, kultúrált országban.

A kínai geológusok számára viszont útam a mi országainkban kidolgozott legújabb geokémiai eszmék gyors és közvetlen átadását, sőt néhány esetben azok gyakorlati alkalmazását jelentette. Így például Pekingtől alig 50 kilométerre új ércelőfordulás valószínűségére hívtam fel kínai kollegáim figyelmét, az észak-kínai iparvidék energiabázisát jelentő fusuni szénelőfordulás pontosabb megismeréséhez pedig Kínában eddig nem használt szénközettani módszerek alkalmazását vezettem be.

A magyar—kínai földtudományok szorosabb kapcsolata hat-hétéves múlta tekint vissza. A magyar geofizikusok és geológusok a kínai ásványi nyersanyagok, különösen pedig a kőolajkutatás szakértőiként már évek óta igen értékes eredményekkel dolgoznak Kínában. Jelenleg magyar geológusok és geofizikusok mintegy hattagú csoportja működik ebben a baráti országban, állandó minisztériumi tanácsadói minőségben. Nagy öröm volt látni, milyen nagy megbecsülésben van részük ebben a hatalmas országban a fiatal magyar kollégáknak. Mi, professzorok különösen büszkéik vagyunk arra, hogy volt tanítványaink számos külföldi országban is kitűnően megállják a helyüket. Ennek tulajdonítható, hogy Indonézia és Kuba is kérnek tőlünk szakembereket, ami a magyar földtudományok továbbfejlesztésének lehetőségeihez szorosra hoztá tartozik és eredménye az egészséges kölcsönhatásban mutatkozik meg, — fejezte be nyilatkozatát Szádeczky-Kardoss Elemér.

F. E.